

Zápas o Verdun největší bitvou v historii.

PRO POKROK UPRAVIL OTAKAR CHARVAT

NEVJÉTŠÍ zápas v historii, bitva o Verdun, vstoupila v minulých dnech do devátého týdne svého trvání. Verdun nalézá se pod tlakem německých vojsk od 21. února, poučevadl útoku válka vyžaduje vytrvalou ofenzivu. Když povoleno bylo v této vytrvalosti, duch útočící armády by ochladl a to mohlo by mít daleko vážnější následky, než porážka. Historie nás poučuje o tom, že je nám k těm, kteří byli vytrvalými v útocích, sklono se na konec vítězství. Německo neochabuje ve svých útocích na velkou francouzskou pevnost, poučevadl je přesvědčeno, že zanechání zápasu mělo by zhoubit vliv jak na mysl vojáků, tak i na mysl obyvatelstva v říši. Proto následovat musí ránu bez ohledu na obrovit ztráty.

Zápas tento nemá v mnohých ohledech rovna. Německé přípravy v obrovském měřítku, prudkost prvních útoků a nebyvalé soustředění dělostřeleckých čín z této bitvy nejúspěšnější zápas v přítomné válce. Je sice pravda, že Němci známé se přepočítali ve svých kalkulacích a že známé podcenovali sílu francouzské armády, ale okolnosti, že ve svých útocích neochabují přes obrovit ztráty, jím neodpovídají výhody dosud docílené, nasvědčují tomu, že dosud nezahlali se myšlenky na stečení této pevnosti, jež považována je za jednu z nejsilnějších v Evropě a za základní kámen francouzské obrany proti Německu.

Vývoj vojenských taktik v průběhu války a použití německých houfnic, střelících na velkou vzdálenost a schopných zdržiti největší pevnosti, značným dílem přispěly k změně povahy kampaně o Verdun. Nežli zápas započal, Francouzové zbavili řetěz svých pevností v okolí Verdun velkých děl a hlavní váha obrany byla přesunuta na dokonalý systém zákopový.

V žádné z předcházejících bitev nebyly ztráty tak vysoké jako v bojích v okolí Verdun. Francouzská válečná úradovna prohlásila, že Němci ztratili 200,000 mužů v usmrcených, raněných a zajatých. Němci oznámili poloúředně, že francouzské ztráty jsou 150,000 v usmrcených a raněných a že 36,000 neraněných Francouzů bylo zajato. Jsou-li tyto údaje správné, pak kolem 400,000 mužů bylo odstraněno z bojových sborů.

Pada, kterou Němci zaujali po zápase česedat dní trvání, je asi 100 čtvercch míl. Přimřili Francouze k ústupu z předních linií do definitivních linií obraných v polokruhú od konce Argonského lesa směrem k Maase a odtud směrem jižním k Woeyre. Tato hlavní obranná linie francouzská až do přítomné doby byla schopna vydržeti útrasy rychle za sebou následující útoky. Němci dobyli pevnost Douaumont při zahájení kampaně a podařilo se jim prokousati se do francouzských obraných linií u pahorku Mrtvého Muže a jinde, ale v žádném místě doposud nepodařilo se jim prorazit francouzské linie.

Proč Němci v tomto zápasu jsou tak vytrvalými? Na to je snadná odpověď. Ne tak těsně neposobilo by na Francii jako zdření této pevnosti. Takový průlom do francouzských linií učinil by možností úder na Nancy, sydání Belfortu na milost a nenálost a odříznutí od Francie území, nalézajícího se východně od Verdun. Francouzové prohlásili, že ztráta Verdun nemohla by se považovati za ztrátu příliš vážnou a že znamenala by vlastně jenom budování nových zákopů.

Ale přes to Francie brání pevnost tuto vytrvale. Je to poslední z pevností, kterými Francie měla v úmyslu brániti své severní hranice. Zde také Francie byla zraněna. Zde v roce 843 Karel, Ludvík a Lotar, synové Ludvíka Pevného, Svatoého, rozdělili říši Charlemagne, přivedli Francii a Německo do existence a učinili úsah k vytvoření moderní mapy Evropy. Tehdy Verdun přidělen byl k Německu, ale dostalo se ho

znovu Francii v roce 1552. Od toho dne byla v těchto místech, kde spojuje se cesta vedoucí podél Maasy do Belgie a z Met do Paříže, velká pevnost.

Útok na Verdun zahájen byl dne 21. února. Němci, jak bylo o známěno, dopravili sem na sedmi set svých armád 280,000 mužů. Po přípravném bombardování francouzských posic, jemuž v prudkosti nevyrovnalo se žádné z předcházejících, úpár byl zahájen. Francouzové odhadli, že 17,600 Němců nalézalo se v každé míli útočící linie. V prvních desíti dnech Francouzové ztratili vesnice Hamont, Samoneux, Brabant, Ornes, Beaumont, Chambrettes, Marmon, Cotellate, Champneuville, opevnění u Hardaumontu, Dieppe, Fromezoy, Abaucourt a nejdůležitější posici ze všech, pevnost Douaumont. Tyto posice leží východně od Maasy a severně severovýchodně a východně od Verdun.

Během třetího týdne boje soustředily se v okolí pevnosti Vanx, Mezim nová řada bitev vyvíjela se západně od Maasy, 8 bateriemi, nalézajícími se od sebe 100 yardů, prudký dělostřelecký zápas byl svyden o pahorek Mrtvého Muže. Forges, nalézající se nedaleko tohoto pahorku, dobyt byl ve třetí týden. Posice, jižně od Forges, měnily svoje pány velice často během následujících dní. Dne 31. března po prudkých útocích nocích dobyt byl Malancourt. Němci nyní zaujali všechny francouzské posice, severně od Forges potoka se nalézající, mezi Hamontem a Bethincourtem, a sesílali svoji bitevní linii na severozápadě. Šestatřicátého dne bitvy Němci oznámili dobytí Hamontu, jenž byl oprávněným bodem francouzského levého křídla. Z tohoto místa velká sekce francouzských linií a opevnění, počítaje v to Bethincourt, mohla býti pojata pod německý oheň. Vesnice Bethincourt pak stala se cílem německých útoků a o dva dny později Francouzové oznámili, že ji vyklidili za úctem sesílení armády.

V neděli, dne 9. dubna, Němci zahájili všeobecný úpár na linii třinácti míl déle. Němci oznámili, že za několik hodin po její zahájení Bethincourt a jiné dvě opevněné posice byly izolovány. Zákopy nedaleko pahorku Mrtvého Muže byly dobyty, ale v žádném místě francouzská linie nebyla prorážena. Po prudkých francouzských protioútočích koncem týdne úpár tento ztratil svoji sílu a ustal na dobro. Není o tom pochybnosti, že hlavní cílem úpáru, zahájeného dne 9. dubna, bylo prolomení francouzských linií a z okolnosti, že Němci nedosáhli svého cíle, francouzští vojensití odborníci usuzují, že německá ofenziva slabne.

Němci ale oznamují, že operace jsou vedeny metodicky, v souhlasu s připravenými plány a v plné naději v německé vítězství. Pád Verdun v přítomné době probudil by ve Francii nepohodlné obavy, že konec konců Němci jsou schopni pohlcovati pídu kus po kuse jako velký koláč. Byla by rána morální spíše než materiální. Všechny pokusy spojené o postup na západní linii selhaly z té jednoduše příčiny, že nedostávalo se na pokračování v ofenzivě streliva. Úpár nemůže být zahájen, dokud nejsou přichystány dostatečné zásoby streliva a zbraní jako záruka, že dobytých výhod může býti plně využito. Přes to, že spojenci na západě jsou schopni zdržovati velkou německou vltu, nemají dosud dostatek streliva, aby zatlačili ji zpět.

Jak svrchu podotknuo, ztráty v bojích o Verdun byly velké. Němci měli značné ztráty, ale i Francouzové utrpěli ztráty veliké. Francie plní se zurzáčením. Polní nemocnice nedostačují k péči a raněné a ranění jsou rychle dopravováni do nemocnic ve vnitru země. Nové a nové pluky jsou posílány k Verdun, aby ochrana jeho byla sesílena.

Němci neochkávají, že Verdun dobudou snadno. Válka dosud ne-

ZŮSTANE HOLANDESKO NADÁLE NEUTRALNÍM?

Evropa je plně zaměstnána usazováním, jaké bude stanovisko Holandska v budoucnosti. Na obrázku našem spatřujeme královnu holandskou Vilemínu, jejího manžela, prince Henryho, a jejich děti, princeznu Julianu.

viděla tak opatrného a dobře plánovaného útoku. Berlín prohlásilo, že ztráty před Verdunem je možno považovati za normální. Francouzské odhady jsou prohlásovány za přehnané. Není ale o tom sporu, že německé ztráty byly větší, než německá válečná úradovna je ochotna připustiti. Němci ale počítají, že výbojem u Verdun podarí se jim docílit řady pozoruhodných výhod, které budou dostatečnou náhradou za utrpené ztráty. Podarí-li se Němcům uzavřiti úhel severovýchodně od St. Mihiel k Verdun, tak aby linie běžela přes St. Mihiel k poslední jmenovanému místu, bude třeba k obhajování této nové linie o 75,000 až 150,000 mužů méně, poučevadl patnáct míl bude uzavřeno. To by byl německý zisk. Německá obrana i ofenziva byla by značně zlepšena dobytím Verdun, i kdyby po té neudoboval žádný další úspěch, a Francouzové byli by nuceni vykliditi 4,000 čtvercch míl území východně od linie od Verdun k Epinalu k Svycarsku, Francouzské posice v Champagne byly by vážně ohroženy a Francouzové byli by nuceni ustoupiti sedmadvacet míl, aby srovnali linii se St. Menchould, následující pevností, západně od Verdun.

Ale útoky německé u Verdun ve své síle a účinnosti nevyrovňují se útokem, vedeným u Ypres a jinde v prvních dobách přítomné války. Hromadný postup ustal. Německé depeše, které potvrzovány jsou depešemi francouzskými naznačují, že nebývá vrháno proti nepřátelským liniím více než tři až šest pluků. To znamená, že na útoky nepodílí se více než 5,000 do 12,000 mužů. V takovém případě důstojníci jsou schopni vstí

svoje muže a německé zprávy uvádějí, jak chrabře mnozí důstojníci si při takových útocích vedou. V útocích, které prováděny byly na počátku války, 40,000 až 60,000 mužů najednou postupovalo. Postup veden byl na frontě od pětačtyřiceti do čtyřiceti míl déle. Jednotliví velitelé byli v takovém množství ztraceni. Útočili ale tři nebo šest pluků, pak mužstvo je schopno viděti, že jejich důstojníci sdílejí stejně s nimi osud.

Jedná se o novou metodu německých útoků. Dělostřeleckého ohně na velké rozloze není již užíváno jako v minulosti. Oheň dělostřelecký soustředěn je na zvolenou část zákopů, na kterou má býti podniknut útok. Tato část býva dělostřelecky rozdělena, než podniknut je útok. Pěchota po té pokouší se zajmouti známé zákopy, upravit je pro svoje posice, aby za týden podnikla útok další. Jsou-li zprávy o ztrátech při těchto nových útocích pravdivé, je těžko říci, tolik je ale jisto, že Němci se seznali, že u Verdun da se postupovati jenom tímto způsobem a že úpár na celé linii nemůže přinesti žádného výsledku.

Krajina, v které se bojuje, poskytuje velké výhody pro tento druh útoku. Oddělené pahorky, lesy a rozervaná země poskytuje žádoucí kryt útočícímu vojsku. Postup Němců u Verdun je přirozeně pozvolný a s ohledem na stále silnější obranu Francouzů musí býti ještě pozvolnějším v budoucnosti. Němci nemají žádných pokusů, aby vrhli ve většinu množství mužstva ku předu. Jejich linie je posunována ku předu ve zlomcích. Posice byly získány a ztraceny a znovu dobyty na obojí straně. Trvalo to více jak

měsíc, než německá linie posunuta byla o šest až osm míl a v posledním měsíci postup byl ještě pomalejším.

Zajali Němci u Verdun tolik Francouzů, jak oznamují? Nikdo nemůže říci. Bylo-li méně Francouzů zajato, pak dělostřelecký oheň více jich zničil. Jsou-li německé zprávy pravdivé, pak francouzské linie jsou v některých místech slabé. I Francouzové mají nové metody ve vedení obrany. V zákopech pravidelně panochává se je jim hrstka mužů s rozkazem, aby vytrvale půhli do postupujících německých řad a vydrželi v zákopech co nejdéle. Mužstvo, nalézající se v obraně, je v dobrém krytu a je schopno usmrtiti a raniti až pětáctkrát počet nepřátel jako je počet jejich. Je možné, že mnoho z nich je usmrceno a někteří zajati. Ale nepříteli byly způsobeny značné ztráty a jeho síla byla seslabena.

Fakta o francouzských ztrátách v bojích u Verdun je těžko ziskati. Nevíme, jak mnoho mužstva Francie obětována pro záchranu této pevnosti a stávají-li se linie francouzské tenčí. Nemáme vůbec přesných zpráv o ztrátech ktere kolik váleční národnosti, ba nemáme ani zpráv o jejich vojenské síle v přítomné době. Musíme se spolehati jenom na dohady. Vojensití odborníci prohlásili, že vojenská síla centrálních mocností ochabuje. Prohlásují, že jejich rezervy jsou vyčerpány. Centrální mocnosti připojily ku svým armádám armády turecké a bulharské. Itálie připojila se ku spojencům, ale svoji vojenskou sílu nezpůsobila úplnou rovnováhu, ježto centrální mocnosti plně využily svých rezerv. Velikost anglické armády není známa.

Je těžko s určitostí říci, že síla centrálních mocností ochabuje v poměru k síle armád spojenců. Ale tolik je jisto, že ochabuje, poučevadl vyčerpává úplné rezervy. Každé utkání nyní činí teutonskou ligu slabší v zásobách i mužstvu. Spojenci ztracují mužstvo, ale nikoliv zásoby. Potraviny mohou býti přiváženy k udržování bojovníků v plné síle.

Není o tom pochybnosti, že dobytí Verdun mohlo by přinesti Němcům mnohé výhody. Němečtí odborníci vojensití dokonce jsou toho náhledu, že toto vítězství mělo by význam tak dalekosáhlý, že by do značné míry přilidžilo konečné německé vítězství. Ale je tu otázka: Jsou schopni Němci dobytí Verdun? Budou mít dostatek streliva a mužstva, aby mohli pokračovati v přítomných svých metodách, dobývání kusu pídy po kuse za cenu velkých ztrát? Od 21. února do 1. března Němci denně činili postupy. Každého následujícího dne ale jejich postup byl pomalejším a po té často uplynulo několik dní, než bylo možno oznámiti, že německá vojska dobyla několika dalších yardů francouzských posic. Francouzové stávají se ve své obraně silnějšími při svých operacích bojech.

Mnozí Němci jsou přesvědčeni, že jako válka v roce 1870 skončena byla v Paříži, válka přítomná bude skončena u Verdun. Není pochybnosti, že přinesou ještě další obětí touze po dobytí této pevnosti. Francouzové jsou ale dokonale

připraveni čeliti každému novému útoku se stejnou vytrvalostí jako při počátku bitvy o Verdun. Bude znamenati bitva u Verdun důkaz o ochabnutí německé vojenské síly a sesílení odporu francouzského? Snad nedaleká budoucnost dá nám odpověď.

O HOLANDESKÉ KRÁLOVNĚ.

Zprávy, že Holandsko zahájilo rozsáhlé přípravy k obhájení své neutrality, vyvolaly nový zájem o tuto zemi a její královnu, Vilemínu, královna holandská, je jednou z nejzaujímavějších žen na světě. Je sverehovanou panovnicí od 10. roku svého věku od roku 1890, kdy zemřel její otec, holandský král. Byla jediným dítětem královských manželů holandských a proto její výchova věnována byla veliká pozornost.

Vilemína nebyla nikdy studiem příliš zaujata, ale povolání byli k ní nejlepší profesori, kteří usnadnili její vzdělání dokonalým systémem. První veřejné vystoupení mladické královny událo se v Amsterdamě. Tehdy Vilemína byla 10 roků stará. Amsterdam připravil jí opravdu královské uvítání. Když mladická královna pronadila k shromáždění, jásot nebral konec. Desítiletá královna poděkovala za uvítání tak roztočile, že rázem získala si přízeň celého národa.

O Vilemínu nezáležalo se mnoho nápadníků. Mezi nimi nalézal se i přítomný německý korunní princ a vévoda z Abruzzi. Její volba ale padla na prince Henryho. Manželství jejich požehnáno bylo deurskou, princeznu Julianou, jež je následnicí trůnu. Lid holandský má ku své královně, ale její manžel, princ Henry, netěší se takové přízni. Část lidu nelibě nese, že jeho sympatie jako Němce jsou na straně teutonských spojenců.

MAJÁKY STRÝCE SAMA.

Spojené Státy mají 48,881 míl pobřežní linie, na které nalézá se velké množství majáků, jejich úkolem je učiniti plavbu při pobřeží za noci bezpečnější. Kolem 5,500 mužů je zaměstnáno Úřadovnou Spojených Států pro majáky. Kolem 200 z tohoto počtu zaměstnáno je v úradovnách. Ostatní pak zaměstnáni jsou přímo při práci v majácích.

Nejpozoruhodnějším majákem, jehož zbudování vyžádalo si také největšího nákladu, je onen v St. George's Reef v Californii. Náklad na tento maják byl \$712,000. Budování jeho spojeno bylo se značnými obtížemi. Několikrát před tím zbudován byl v těchto místech maják menší, ale po každé byl zničen.

Proslulým majákem je také onen na Minotových skalách v přítavisti v Bostonu. Zde první maják zbudován byl v roce 1847 nákladem \$40,000. Tento maják byl ale zničen v roce 1851 a nový zbudován v letech 1855 až 1860.

Nejúžší plat správců majáků je \$600 ročně, k čemuž dlužno připočítati nějaký obnos, povolený na palivo. Nejvyšší plat je \$1,008 ročně. Tento získávají správci majáků, které nalézají se v místech značně nebezpečných. Ti, kteří zaměstnáni jsou na osamocených majácích, získávají každoročně dovolenou 72 dní, kterou mohou strávit na souši. Ale jsou usprávcové majáků, že vytrvají na svých místech po leta, aniž by použili dovolenou. Jeden správce majáku na Columbia řece vzal si dvoudenní dovolenou v třiatřiceti letech služby a to proto, že se chtěl oženiti.

Pospíchal.

Doktor L. hleděl jednoho krásného jitra oknem na poněmáhu odvíjející ulici. V tom viděl běžeti ulici svého holíče. Volá tedy na něho: "Nemáte asi čtvrt hodinky času?"

"O ano," odpovídá holíč oheťně.

"Tedy tak nespíchejte, užnete si součotit!"

U sprostředkovatele snatků.

Slečna. "Tento pán by se mně líbil, jen kdyby nejmenoval se Benjamin. To je komické jméno."

Dobazová: "Nu, co na tom. Frankliu se také jmenoval Benjamin a přece vynal naš hromosvod."

NECHT ŮSMĚVY BÍLYCH LILII JSOU PRO VÁS VELKO NOČNÍM POZDRAVEM.

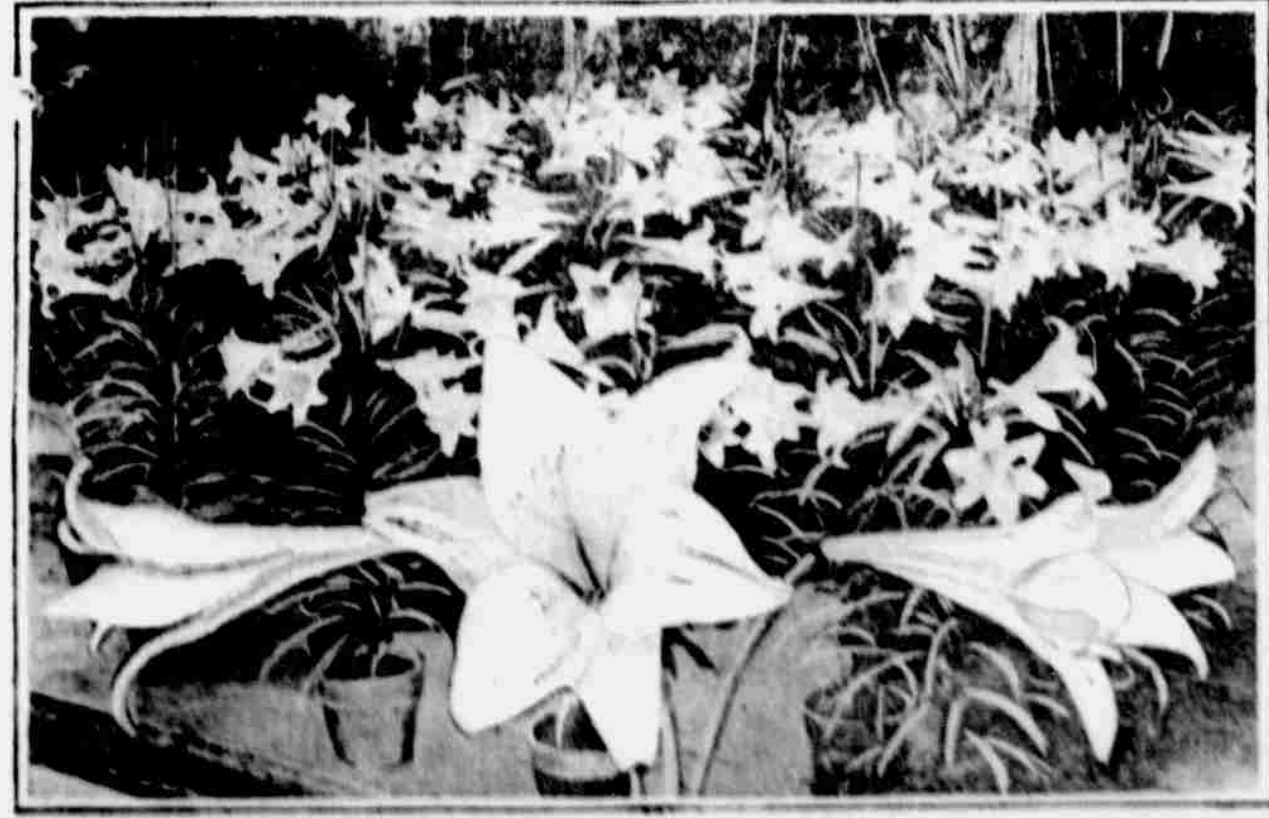

Photo by American Press Association.

Není krásnějšího květu nad bílú lilii bílou, květ nevinnosti. Obliba její stále varuata a americké domovy jsou touto krásnou květinou nyní více osobovány než kdykoliv před tím.